

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt: Posílení kapacit CLLD pro MAS Sokolovsko na období 2018-2023

Reg. č. CZ.06.4.59/0.0/0.0/15_003/0009315

Aktivita: Příprava Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sokolovsko 2021 – 2027

Sokolovsko – základní socioekonomické údaje jako podklad pro diskuzi na plánovacích workshopech CLLD21+ (není to naše vlastní analýza, jedná se o výtah z jiných strategií a analýz)

Úvod

Na Sokolovsku je aktuální otázkou restrukturalizace hospodářství v souvislosti s historicky danou specializací region, probíhajícími změnami ve společnosti a potřebou růstu konkurenceschopnosti ekonomiky. Karlovarský kraj je zařazen mezi strukturálně znevýhodněné kraje spolu s Ústeckým a Moravskoslezským (ReStart). Dále byl region vybrán spolu s dalšími 5 uhelnými regiony z celé EU do podpory ze strany expertní skupiny Evropské komise (tzv. uhelná komise).

Ekonomika Sokolovska je dlouhodobě specializována na těžbu a energetiku. Dochází k postupnému útlumu těžby hnědého uhlí. Odhady úplného ukončení těžby se liší (v řádu několika let až několika desetiletí). Další průmyslová odvětví na Sokolovsku jsou zejména strojírenství, elektrotechnika a chemický průmysl. Na rozdíl od sousedních okresů Karlovy Vary a Cheb zde není výraznější ekonomická role služeb, lázeňství, cestovního ruchu a zemědělství.

Z hlediska ekonomické výkonnosti jsou zde problémy plynoucí z nedostatečného přílivu přímých zahraničních investic, převahy firem s nízkou přidanou hodnotou, slabého a málo výkonného místního podnikatelského a inovačního sektoru, nízkých výsledků vzdělávacích institucí, nedostatek osob na trhu práce. (*zdroj ReStart Základní makroekonomická analýza 2019*)

Projekt: Posílení kapacit CLLD pro MAS Sokolovsko na období 2018-2023

Reg. č. CZ.06.4.59/0.0/0.0/15_003/0009315

Aktivita: Příprava Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sokolovsko 2021 – 2027

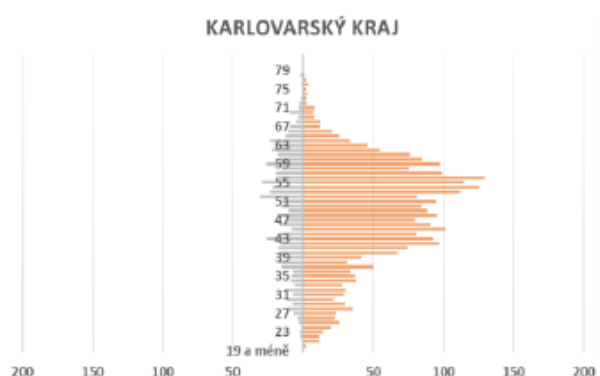
Dále uvedené údaje jsou stručným výtahem z dokumentu MŠMT „Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ“ z roku 2019.

Ve vzdělávacím systému v ČR působí především starší pedagogičtí pracovníci. Vysoký průměrný věk učitelů vykazují všechny kraje ČR, ale Karlovarský kraj má nevyšší věkový průměr (48,7 let).

Tab. Počtu úvazku učitelů a jejich průměrný věk v regionálním školství (MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ) (Zdroj: MŠMT: Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)

učitelé	úvazky			průměrný věk		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
Celkem	109 314,6	26 018,1	135 332,7	47,0	48,0	47,2
Praha	13 401,1	3 650,2	17 051,3	47,0	46,0	46,8
Středočeský	13 919,5	2 586,4	16 506,0	47,1	48,4	47,3
Jihočeský	6 578,2	1 761,1	8 339,2	47,4	49,1	47,7
Plzeňský	5 815,0	1 286,1	7 101,1	47,7	48,7	47,9
Karlovarský	2 825,0	668,0	3 493,0	48,4	49,8	48,7
Ústecký	8 524,5	1 971,7	10 496,2	47,1	48,1	47,3
Liberecký	4 525,6	1 063,0	5 588,6	47,4	48,0	47,5
Královéhradecký	5 793,8	1 551,2	7 345,0	47,0	48,6	47,4
Pardubický	5 455,8	1 289,8	6 745,6	46,4	48,3	46,7
Vysočina	5 312,8	1 405,2	6 718,0	46,9	49,0	47,4
Jihomoravský	12 112,5	2 896,8	15 009,3	46,4	47,7	46,6
Olomoucký	6 769,8	1 614,1	8 383,9	46,7	48,0	46,9
Zlínský	6 024,1	1 546,7	7 570,8	46,6	48,6	47,0
Moravskoslezský	12 257,0	2 727,8	14 984,8	47,3	47,7	47,4

Graf: Věková struktura učitelů v regionálním školství (strom života) v Karlovarském kraji – oranžová barva ženy, šedá barva muži (Zdroj: MŠMT: Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)

Projekt: Posílení kapacit CLLD pro MAS Sokolovsko na období 2018-2023

Reg. č. CZ.06.4.59/0.0/0.0/15_003/0009315

Aktivita: Příprava Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sokolovsko 2021 – 2027

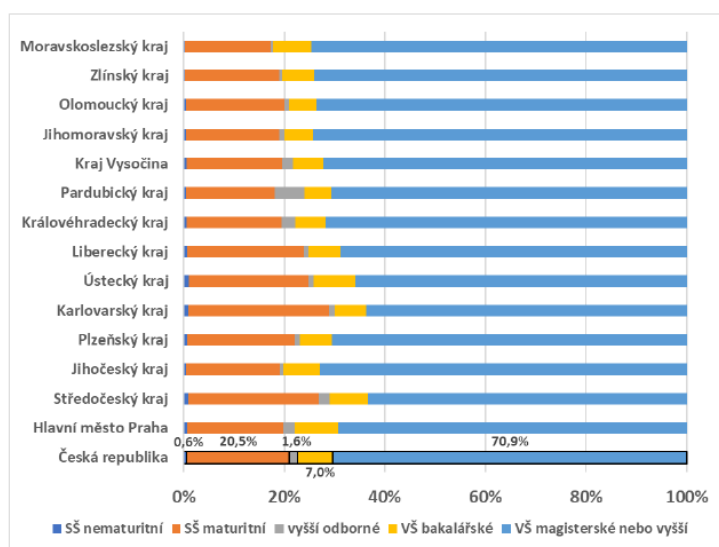
Tab. Průměrný věk učitelů v regionálním školství v jednotlivých druzích škol (Zdroj: MŠMT: Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)

učitelé	MŠ			1.st.ZŠ			2.st.ZŠ			SŠ			VOŠ		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
Celkem	45,4	36,1	45,4	47,3	46,0	47,2	46,7	45,3	46,3	49,1	49,8	49,4	50,4	49,8	50,2
Praha	44,4	35,6	44,2	46,8	42,3	46,4	47,7	43,2	46,5	49,3	47,7	48,6	51,7	48,8	50,5
Středočeský	45,5	35,6	45,5	47,4	44,7	47,2	46,9	45,2	46,5	50,2	51,3	50,6	50,9	52,4	51,3
Jihočeský	46,6	40,3	46,6	47,4	48,4	47,5	46,4	46,1	46,3	49,1	50,6	49,7	50,1	53,8	51,7
Plzeňský	47,1	34,7	47,0	47,8	46,2	47,7	47,0	44,8	46,4	49,3	51,5	50,1	50,1	47,4	49,1
Karlovarský	47,1	33,6	47,0	48,8	47,3	48,7	48,0	47,7	47,9	49,8	51,8	50,6	53,7	47,0	51,7
Ústecký	45,8	34,7	45,7	47,3	43,9	47,2	46,6	44,7	46,1	49,2	50,7	49,8	50,2	53,2	51,0
Liberecký	46,0	33,9	45,9	47,7	46,7	47,6	47,4	45,5	46,9	49,2	49,8	49,4	48,6	48,9	48,8
Královéhradecký	45,4	38,3	45,3	47,7	48,0	47,7	46,3	45,9	46,2	49,0	50,2	49,6	49,6	49,0	49,4
Pardubický	44,6	36,8	44,5	47,1	49,8	47,3	45,8	47,0	46,1	48,3	48,8	48,5	48,9	54,1	50,2
Vysočina	45,4	36,3	45,4	47,5	48,8	47,6	46,6	46,2	46,5	48,6	50,5	49,4	49,4	50,4	49,7
Jihomoravský	45,2	37,8	45,1	46,5	45,5	46,4	45,8	45,4	45,7	48,3	49,3	48,7	49,9	51,2	50,2
Olomoucký	44,7	37,9	44,6	47,3	47,7	47,3	46,6	45,6	46,3	48,6	49,4	48,9	47,9	46,9	47,6
Zlínský	44,4	36,9	44,4	46,9	48,6	47,0	46,5	45,9	46,4	48,9	50,0	49,3	50,4	51,4	50,8
Moravskoslezský	45,7	35,3	45,7	47,6	45,3	47,4	46,9	45,0	46,4	49,2	49,7	49,4	49,4	48,9	49,3

Poznámka: Barevně zvýraznění hodnot odpovídá vyhodnocení od nejnižší (bílá) do nejvyšší hodnoty (tmavě červená barva) průměrného věku učitelů daného předmětu/oblasti.

Z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání učitelů v regionálním školství je nejnižší podíl vysokoškoláků v Karlovarském kraji (70,6 %, z toho s magisterským nebo vyšším vzděláním 64,2 %). V rámci ČR má 71 % učitelů vysokoškolské magisterské vzdělání nebo vyšší, nejvyšší podíl VŠ vzdělaných učitelů je v Moravskoslezském kraji.

Graf: Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání učitelů v regionálním školství (Zdroj: MŠMT: Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)

Projekt: Posílení kapacit CLLD pro MAS Sokolovsko na období 2018-2023

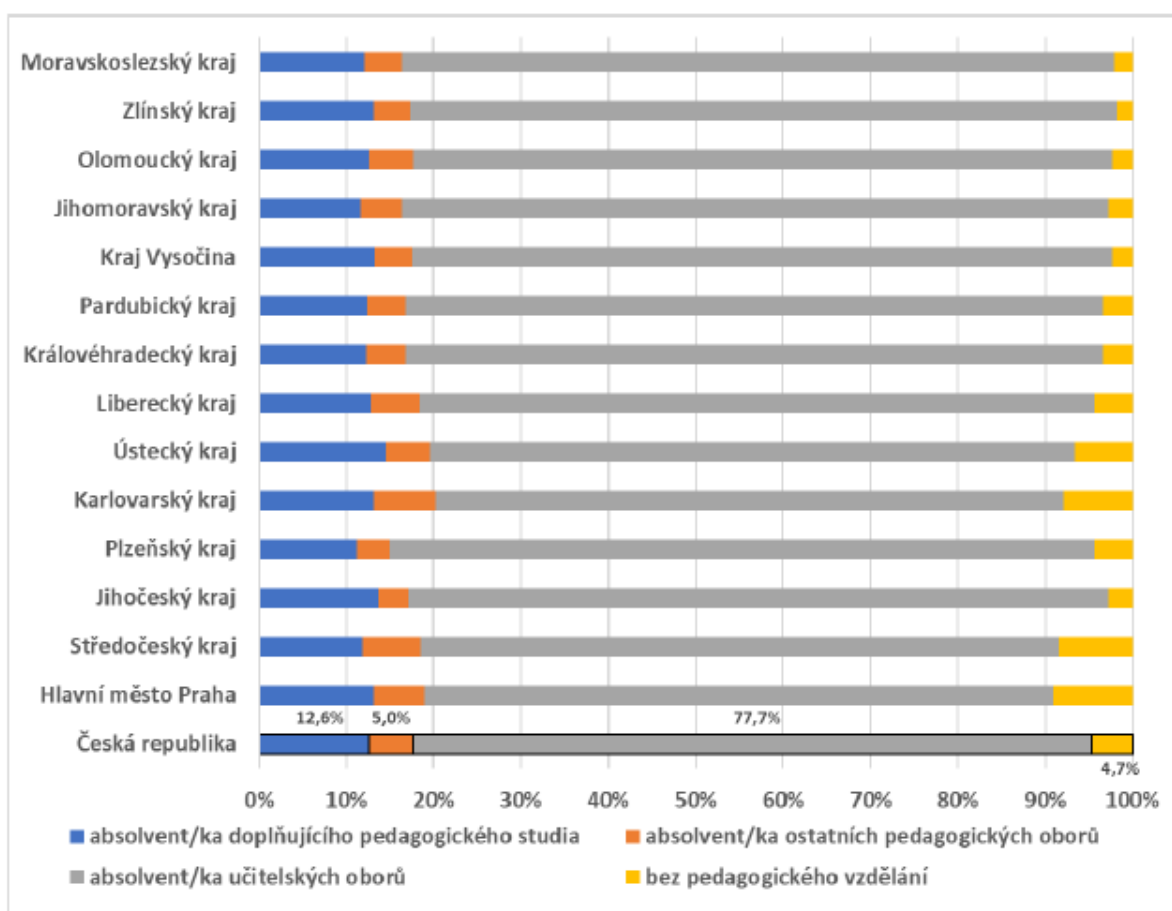
Reg. č. CZ.06.4.59/0.0/0.0/15_003/0009315

Aktivita: Příprava Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sokolovsko 2021 – 2027

Při členění na druhy škol má opět nejméně učitelů z Karlovarského kraje vysokoškolské vzdělání jako nejvyšší dosažené. V případě prvního stupně ZŠ je to 19,3 % učitelů v Karlovarském kraji bez vysokoškolského vzdělání, přičemž průměr za ČR je 9 % a nejméně je to v Jihočeském kraji (4 %). Obdobně je to u učitelů 2. stupně ZŠ, kdy v Karlovarském kraji nedosahuje vysokoškolského vzdělání 18,8 % učitelů (průměr za ČR je 7 % a nejméně učitelů 2. stupně ZŠ bez vysokoškolského vzdělávání je v Moravskoslezském kraji s 2,7 % těchto učitelů). V případě podílu učitelů bez vysokoškolského vzdělání je na tom nejhůř Ústecký kraj následován Karlovarským krajem.

Dalším ukazatelem je to, zda učitelé působící na školách mají pedagogické vzdělávání. Nejvíce učitelů bez pedagogického vzdělání j v Praze (9,1 %), pak ve Středočeském kraji (8,4 %) a Karlovarském kraji (8,0 %), v rámci celé ČR je to 4,7 %.

Graf: Druh pedagogického vzdělání učitelů v regionálním školství (Zdroj: MŠMT: Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)

Projekt: Posílení kapacit CLLD pro MAS Sokolovsko na období 2018-2023

Reg. č. CZ.06.4.59/0.0/0.0/15_003/0009315

Aktivita: Příprava Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sokolovsko 2021 – 2027

Kvalifikovaností učitelů se rozumí, zda učitel splňuje kvalifikační předpoklady dle zákona. Největší podíl učitelů nespĺňujících kvalifikaci je v Karlovarském kraji (12,5 %), v rámci celé ČR je to 6,6 %. Přičemž nekvalifikovaných učitelů, kteří si ani nedoplňují potřebné vzdělání studiem, je v Karlovarském kraji 5,5 % (což je opět nejvyšší podíl z krajů v ČR).

Tab. Úvazky učitelů v regionálním školství podle splnění požadavků na kvalifikaci (Zdroj: MŠMT: Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)

Učitelé MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ	Úvazky z pohledu kvalifikace							
	Celkem	kvalifikovaní	v tom			podíl nekvalifikovaných		
			celkem	v tom		celkem	v tom	
				doplňující si kvalifikaci	nedoplňující si kvalifikace		doplňující si kvalifikaci	nedoplňující si kvalifikaci
Česká republika	135 332,7	126 387,4	8 945,3	5 545,2	3 400,1	6,6 %	4,1 %	2,5 %
Hlavní město Praha	17 051,3	15 275,5	1 775,9	1 139,9	636,0	10,4 %	6,7 %	3,7 %
Středočeský kraj	16 506,0	14 530,7	1 975,2	1 120,0	855,2	12,0 %	6,8 %	5,2 %
Jihočeský kraj	8 339,2	8 008,0	331,2	193,4	137,8	4,0 %	2,3 %	1,7 %
Plzeňský kraj	7 101,1	6 693,5	407,6	253,8	153,8	5,7 %	3,6 %	2,2 %
Karlovarský kraj	3 493,0	3 057,8	435,2	243,2	192,0	12,5 %	7,0 %	5,5 %
Ústecký kraj	10 496,2	9 465,9	1 030,3	673,5	356,8	9,8 %	6,4 %	3,4 %
Liberecký kraj	5 588,6	5 213,3	375,3	234,4	141,0	6,7 %	4,2 %	2,5 %
Královéhradecký kraj	7 345,0	6 944,7	400,3	235,7	164,6	5,4 %	3,2 %	2,2 %
Pardubický kraj	6 745,6	6 417,4	328,2	196,1	132,1	4,9 %	2,9 %	2,0 %
Kraj Vysočina	6 718,0	6 480,5	237,4	142,3	95,2	3,5 %	2,1 %	1,4 %
Jihomoravský kraj	15 009,3	14 372,8	636,5	407,7	228,8	4,2 %	2,7 %	1,5 %
Olomoucký kraj	8 383,9	8 083,8	300,1	225,2	74,9	3,6 %	2,7 %	0,9 %
Zlínský kraj	7 570,8	7 359,7	211,2	132,7	78,4	2,8 %	1,8 %	1,0 %
Moravskoslezský kraj	14 984,8	14 483,9	500,9	347,3	153,7	3,3 %	2,3 %	1,0 %

Na prvním stupni ZŠ nespĺňuje kvalifikační předpoklady 18,4 % učitelů, na druhém stupni ZŠ je to v Karlovarském kraji 19 % učitelů bez kvalifikace, což vždy řadí Karlovarský kraj na poslední místo mezi kraji ČR. Naopak v případě učitelů středních škol dosahuje podíl nekvalifikovaných učitelů v Karlovarském kraji 6,0 %, horší úroveň tohoto ukazatele dosahuje Ústecký kraj, Hlavní město Praha a Středočeský kraj.

Problém s personálním obsazením pozic učitelů v regionálním školství v Karlovarském kraji signalizuje také ukazatel podíl začínajících učitelů, kterých je v Karlovarském kraji jen 2,1 % (opět nejnižší podíl z krajů ČR v tomto ukazateli).

Lze také porovnávat podíl aprobované výuky v rámci jednotlivých krajů (příkladem neaprobované výuky je, když učitel vysokoškolsky vzdělaný v pedagogickém oboru vyučuje fyziku a přírodopis, ale má vystudováno učitelství zeměpisu a občanské výchovy). Nejvyšší neaprobovanost výuky (v rámci hodin přímé pedagogické činnosti) je v Karlovarském kraji, je

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt: Posílení kapacit CLLD pro MAS Sokolovsko na období 2018-2023

Reg. č. CZ.06.4.59/0.0/0.0/15_003/0009315

Aktivita: Příprava Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sokolovsko 2021 – 2027

to 27,9 % podíl neaprobované výuky, tj. neaprobovaně je vyučována více než každá čtvrtá hodina. V rámci průměru za celou ČR je 17,8 % hodin vyučováno učiteli bez aproby k výuce daného předmětu nebo oblasti.